Kehys 2018-2021

Sosiaali- ja terveysministeriö, PL 33

***Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta* (TyV)**

VNS 4/2017 vp Julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2018—2021

Mikko Staff 12.5.2017

Yleistä

- Pääluokan määrärahataso nousee 14,9 mrd. euroon 2018 ja laskee 13,7 mrd. euroon kehyskauden lopussa.
- Pääluokan osuus on noin neljännes valtion budjetista
- Määrärahoista 98,5 % on siirtomenoja, kulutusmenojen osuus on noin 1,5 %.
- Määrärahakehys kasvaa noin 1,1 mrd. euroa 2018 ja 74 milj. euroa 2021 tasossa edelliseen kehyspäätökseen verrattuna.
- Vuoden 2017 talousarvioon verrattuna määrärahataso nousee 0,3 mrd. euroa
- Kehys ja talousarviovertailun ero aiheutuu pääasiassa kilpailukykysopimuksesta ja opiskelijoiden asumistuesta, jotka oli jo huomioitu talousarviossa

Yleistä

- Suurimmat muutokset aiheutuvat:
  - kilpailukykysopimuksen (Kiky) mukaisesta työnantajan sairausvakuutusmaksun alennuksesta,
  - opiskelijoiden siirrosta yleisen asumistuen piiriin ja
  - valinnanvapauden kokeiluhankkeesta.
- Näiden yhteisvaikutus on +1,1 mrd. euroa vuonna 2018 ja +0,8 mrd. euroa vuonna 2021
- Menojakauma 2018 ja 2021:

	2018	2021
Perhe- ja asumiskustanukset	29 %	31 %
Työttömyysturva	18 %	15 %
Sairausvakuutus	14 %	13 %
Eläkkeet	31 %	34 %
Muut	9 %	7 %

Kehysvertailu PL 33, mrd. euroa

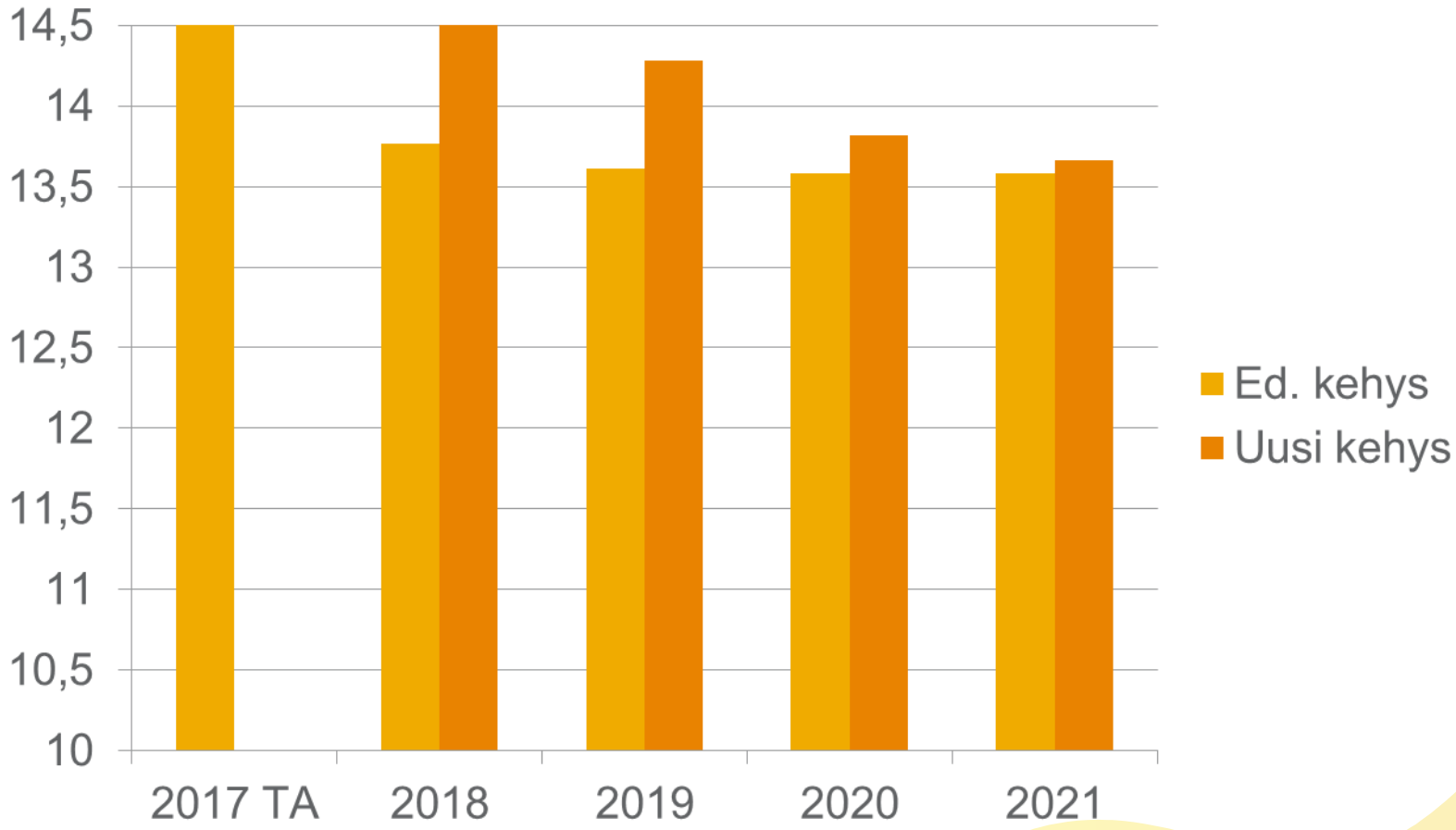

Määrärahat PL 33, mrd. euroa

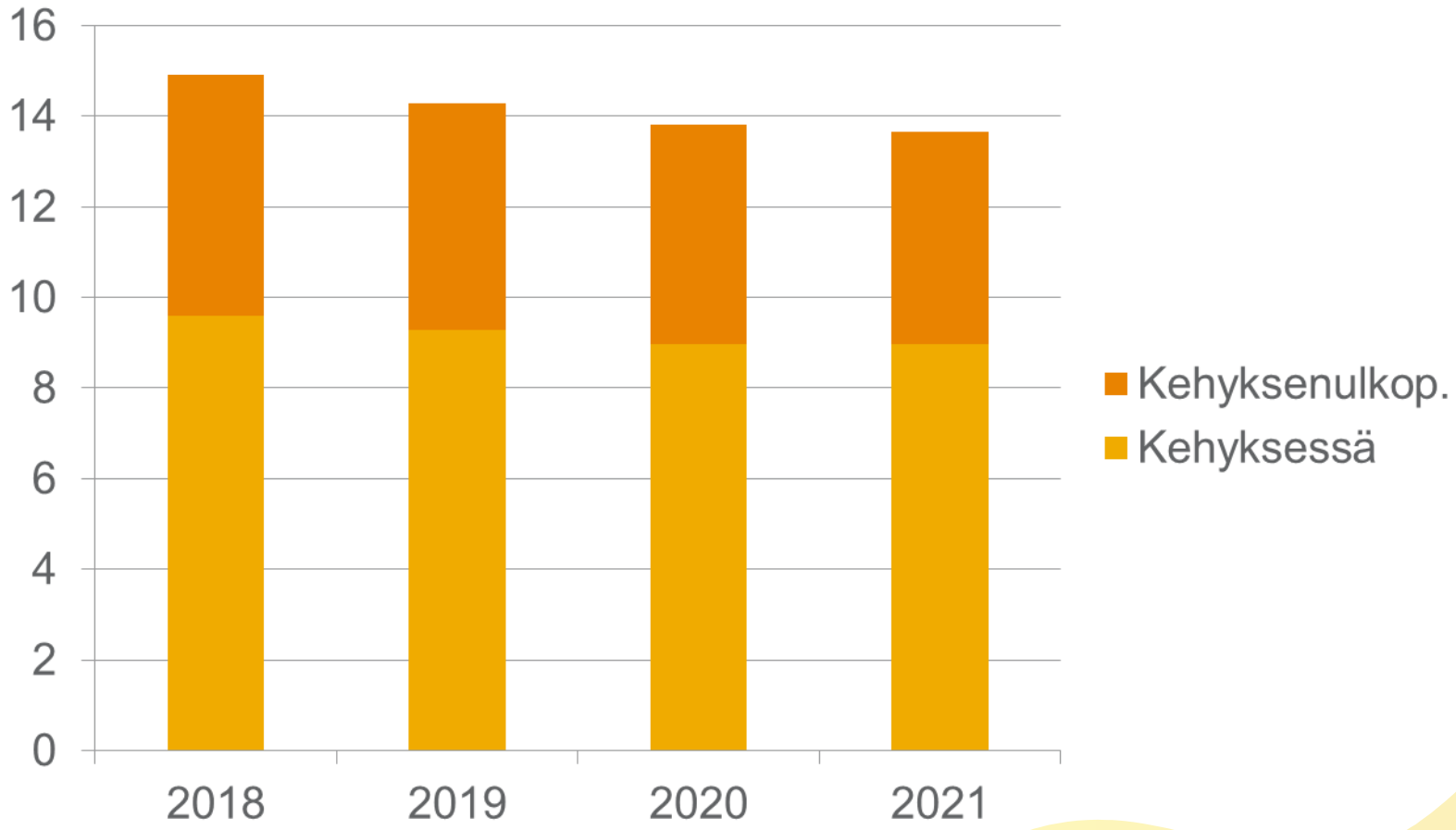

Kilpailukykysopimus

- Kilpailukykysopimus lisää määrärahatarvetta runsaalla 700 milj. eurolla v. 2018 ja vajaalla 400 milj. eurolla kehyskauden lopussa:
  - työnantajan sairausvakuutusmaksun alentaminen +828 milj. eurolla v. 2018 ja +520 milj. eurolla kehyskauden lopussa.
  - pientä palkkatuloa saavien päivärahamaksun kevennys +76 milj. eurolla v. 2018 ja +64 milj. eurolla kehyskauden lopussa.
  - Työttömyyskassoihin kuulumattomien palkansaajien työttömyysvakuutusmaksun kohdentaminen peruspäivärahan rahoitukseen -90 milj. eurolla vuositasolla.
  - Valtion rahoitusosuuden poisto palkansaajan aikuiskoulutustuesta -93,6 milj. eurolla vuositasolla.
  - hallinnonalan laitoksien toimintamenot n. -4 milj. euroa v. 2018 ja -2,7 milj. euroa kehyskauden lopussa.

Työttömyysturva ja eläkkeet

- Työttömyysturvaa uudistetaan ottamalla käyttöön aktiivimalli, joka vähentää valtionosuutta n. 8 milj. euroa vuonna 2018:
  - omavastuupäiviä vähennetään työttömyyden alussa seitsemästä päivästä viiteen päivään
  - työttömyyden jatkuessa yli kolme kuukautta työttömyysturvaan tulisi yksi kuukausittainen omavastuupäivä, jonka voisi välttää olemalla aktiivinen
  - aktiivimalli koskee myös perusturvaa.
- KEL- ja kuluttajahintaindeksisidonnaisten etuuksien indeksikorotukset jätetään tekemättä 2018 - 2019 perustoimeentulotukea lukuun ottamatta
- Takuueläkkeen korottamiseen käytetään 10 milj. euroa
- Eläkettä saavan hoitotuen perustason korvauksen korottamiseen 10 milj. euroa vuodesta 2018 lukien.
- Työttömyysturvan (TTLK) ja Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnat (Somla) yhdistetään 2018 alkaen.

Työsuojelu

- Valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi HE on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2017.
- Uusi Valtion lupa- ja valvontavirasto hoitaisi sille erikseen säädettyjä tehtäviä mm. sosiaali- ja terveysalan ja työsuojeluhallinnon osalta.
- Työsuojelun itsenäinen asema ja oma momentti säilyvät
- Harmaantalouden torjunta jatkuu aiempien linjausten mukaisesti.

Päihdeäitien hoito, turvakodit, asumistuki

- Päihdeäitien hoitoon kohdennetaan 3 milj. euroa rahoitusta vuosille 2018—2019.
- Turvakotitoimintaan 2 milj. euron tasokorotus.
- Turvakotitoiminnan rahoitus nousee nykyisestä 13,6 milj. eurosta 17,6 milj. euroon vuonna 2018 ja 19,6 milj. euroon vuonna 2019.
- Turvapaikan saaneista aiheutuvien menojen määrärahatarpeeksi on arvioitu n. 112 milj. euroa v. 2018 ja n. 211 milj. euroa kehyskauden lopussa.
  - Kustannukset jakaantuvat lapsilisä-, asumistuki-, työmarkkinatuki-, sairausvakuutus- ja perustoimeentulotukimomenteille.
- Asumistukeen palautetaan neliövuokrakohtainen katto. Nettosäästöstä pääosa kohdennetaan ylivelkaantuneiden aseman kohentamiseen syksyn 2017 budjettiriihessä.
- Asumistuen indeksi muutetaan vuokraindeksistä elinkustannusindeksiksi asumistukimenojen kasvun hillitsemiseksi.

Sote- ja maakuntauudistus

- sote- ja maakuntauudistukseen liittyen on huomioitu tässä vaiheessa linjatut rahoitusvastuiden siirrot maakuntien yleiskatteelliselle momentille 28.90.35:
  - maatalousyrittäjien lomitustoiminta, kuntouttava työtoiminta sekä
  - osittain sairausvakuutus (*ensihoitomatkojen korvattavuudesta luopuminen 45 milj. euroa, rajat ylittävä terveydenhuolto 13 milj. euroa)*.
  - siirtojen vaikutus on yhteensä n. 222,5 milj. euroa v. 2019.
- Sote-valinnanvapauskokeilujen toteuttamiseen on kohdennettu 100 milj. euron määräraha vuodelle 2018
- VM-STM yhteiselle valmistelumomentille on varattu 58,4 milj. euroa vuodelle 2018 VM:n pääluokkaan
- uudistuksen edellyttämät tietojärjestelmäratkaisut ja niiden vaatimat resurssit tulevat tarkentumaan jatkovalmistelussa
- Valtio perustaa SoteDigi-kehitysyhtiön. Yhtiön osakepääoma sekä perustamistoimet Valtion kehittämisyhtiö Vake Oy:n kautta.

Veteraanit

- Rintamaveteraanien kuntoutusmäärärahan taso on edelleen määritelty siten, että kuntoutukseen vuosittain käytettävissä olevan määrärahan taso kuntoutukseen oikeutettua veteraania kohden nousee
- Veteraanien kotona asumista tukeviin palveluihin on huomioitu eduskunnan päätöksen mukaisesti 15 milj. euron lisäys vuodelle 2018 ja 5 milj. euron lisäys vuodelle 2019

Tutkimus ja koulutus EVOt

- Ns. tutkimus EVO:n on varattu 15 milj. euroa vuodessa. Sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä rahoituksen piiriin lisätään myös sosiaalialan tutkimus vuodesta 2019 alkaen.
- Ns. koulutus EVO:n on varattu 96 milj. euroa v. 2018. Sote- ja maakuntauudistuksen johdosta mitoituksessa huomioidaan vuodesta 2019 alkaen lisäys erikoissosiaalityöntekijöiden koulutukseen ja sairaanhoitajien rajattua lääkkeenmääräämisoikeutta koskevaan koulutukseen.

Peruspalvelujen valtionosuuden keskeiset muutokset sosiaali- ja terveydenhuollon osalta

- Vanhuspalvelujen laatusuosituksen uudistamisen vaikutus on tarkentunut, kuntien menojen arvioidaan vähenevän 16,5 milj. euroa v. 2018 ja 33,5 milj. euroa v. 2019. Valtionosuuden vastaava muutos on -4,2 milj. euroa ja -8,5 milj. euroa.
- Ammatillisen koulutuksen reformiin liittyen oppilas- ja opiskelijahuoltoon oikeutettujen määrä kasvaa. Palvelutarpeen lisääntymisen johdosta vos:een tehdään 5,63 milj. euron lisäys v:sta 2018 alkaen.
- Alueellisen erikoissairaanhoidon keskittämiseen liittyen kuntien menojen arvioidaan vähenevän v. 2018 yhteensä -125,0 milj. euroa.